

פרשת בלק

בלק מתייעץ עם חכמי מדיין ומנסה להבין מהו יתרונו של בני ישראל הנחשבים ל'בלתי מנוצחים'. חכמי מדיין חושפים את יתרונו של בני העם הנבחר- הדיבור. בלק המעוניין לנצחם בכל מחיר, מנסה לפתח את נשק הדיבור, ל"נשק לא קונבנציונאלי" באמצעות הטלת קללה. נשק מסוג זה אסור שימצא בידיים לא אחראיות. 'יד נעלמה' משבשת לפתע את התוכניות באורח 'מסתורי'.. אתון מתחילה לדבר והקללות הופכות לברכות..

(עיון בפרשת השבוע)

שעור פרשת השבוע: יצחק שלומי

י מ י ה ח ו ל		ש ב ת	
4.47	זמן תפילין /טלית	19.30	הדלקת נרות
9.15	סוף זמן ק"ש	19.40	מנחה א' 14.00 ב' 19.40
19.49←19.50	שקיעה		ערבית
13.15	מנחה א' (בחז"א)	6. 45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
19.35	מנחה וערבית	11.30	קידוש
20.10	צאת הכוכבים	17.30	לימוד 'דור לדור'
20.10	ערבית	17.55	מנחה 13.30
		18.15	שיעור הרב ארי
8.00	שחרית נוער	20.27	צאת השבת

אחות תורנית: הילרי יום טוב

ש ב ת
 ש ל ו מ

בלעם בלק והאתון – סיפור fe התפקחות

פרשת בלק מהווה את אחד הטקסטים המעניינים בספר במדבר. פרשיה זו מכילה קטעי סיפורת ועלילה כמו גם ניסוחי פרוזה יפהפיים שבחלקם השתרשו בעולם הדימויים והשפה המדוברת היום. מה ייחודה של פרשיה מוזרה זו? מה משותף לקוסם זועם, מלך חרד ואתון מדברת? מה הקשר לעם ישראל? מתוך עיון בפרשנות שנכתבה על הפרשה ומתוך קריאה בטקסט הסגוני בחרתי להתמקד ברובד הטקסטואלי והוויזואלי של הפרשה עצמה.

סיפורו של בלעם נמשך על פני כמעט כל הפרשה והוא כעין מחזה תיאטרון מחולק לשלש מערכות שונות, כאשר במהלך המחזה ישנה התפתחות הדרגתית הומור, דרמה, מתח פנימי, נקודת שיא ומוסר השכל.

ספור המסגרת עצמו מורכב משני גיבורים מרכזיים בלק בן ציפור ובלעם, כאשר בכל תת מערכה מורגשת חרדתו הגוברת של בלק לנוכח עם ש"יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ ועתה הוא יושב ממולי" (פרק כב' פסוק ה'). במערכה ראשונה בלק שולח את "זקני מואב וזקני מדיין וקסמים בידם" (פרק כב פסוק ו) להורות לבלעם לקלל את עם ישראל אך נענה בברכה. במערכה שנייה שולח בלק "שרים רבים נכבדים מאלה" (שם יד) ובמערכה שלישית מגיע בלעם ונפגש עם בלק בעצמו. גם בפעמים הללו חרף דרישתו המלכותית של בלק ונטייתו הטבעית של בלעם נגד ישראל, הוא איננו יכול להיענות לקללה. בסוף המחזה, מבין בלעם שהבא לקלל את ישראל נמצא מברכו גם בעל כרחו.

בכל תת-מערכה אנו הצופים נחשפים למורכבות המציאות דרך סיפורי משנה המעבים את הסיפור המרכזי עצמו. בסיפורי המשנה אנו נפגשים עם דמויות מגוונות בניהם קוסמים נוספים, נערים בני לוויה, בעלי חיים, מלאכים, חזיונות ודיאלוגים בלתי אפשריים. עמדתנו היא אמביוולנטית: מחד מזדהים עם הדילמה של בלעם ומאידך מקווים לכשלונו. עם זאת כמעט לאורך כל המחזה אנו שותפים לתהליך אותו עובר בלעם שנע בין דמיון ומציאות, אימה והערצה.

לאורך כל המחזה עם ישראל הינו-מושא הקללות והברכות, הדמוניזציה והאידיליה, איננו יודע כלל על כל ההתרחשות הסובבת סביבו ומתוך כך גם נשמר המתח שלנו כצופים במחזה הממתינים בציפייה לרגע הגילוי והחשיפה של הרעים מול הטובים. עם זאת כמו במחזה טוב, גם כאן הסוף נשאר בלתי פתור ועם ישראל למעשה לא יודע על כל השתלשלות העניינים אלמלא היה לנו הסיפור בפרשה.

מהו מוסר ההשכל? מפרשים רבים וסוגיות רבות יחסו משמעויות לסיפור עצמו ולדמויות השונות ולהשפעתן על ההיסטוריה היהודית. בחרתי להמשיך להתייחס לסיפור הפשט עצמו ומצאתי מוטיב אחד החוזר על עצמו בסיפור המסגרת ובתתי המערכות.

בכל הסיפור ישנו דפוס החוזר על עצמו כאשר הגיבור או האנטי גיבור נדרש לדמות חיצונית שתסייע לו לשנות את המציאות בה הוא שבו: בלק נדרש לקוסם חיצוני שיסייע לשנות את המציאות המאיימת מול עם ישראל – בלעם. בלעם עצמו כלוא בדפוסי חשיבה ו"נבואה" פרסברטיביים (העדפת המוכר על החדש) ולמעשה נקלע לדמות חיצונית שתגרום לו להבין שעליו לשנות את תפיסתו- האתון. האתון שבוייה בדרך ב"משעול הכרמים" עד שראתה דמות ניצבת על השביל - דמות מלאך ה'.

בנקודת השיא ניצב מלאך ה' שהוביל לנקודת המפנה של הסיפור. כמו בבבושקה, סיפור בתוך סיפור, ממרומי המלוכה ועד אחרון החיות נדרשו לנוכחות והתגלות של מישהו שונה, אחר, לא מוכר כדי להבין את המציאות עצמה. במהלך המחזה עצמו מתוך פחד חרדה והכרח הבינו הדמויות כולן שיש מקום להקשבה וראיה של אחר.

לסיום, בשונה מהסיפור המקראי (עם חוק טל או ועדת פלסנר) מקווה אני שנוכל גם אנחנו להכיר ולהקשיב לאחר, מתוך פתיחות וסקרנות ומתוך הכרת ייחודו ולא מתוך עמדת איום וחרדה.

מי ייתן וקריאת ההתפעלות של בלעם בראותו את מחנה ישראל חונה מסודר "מה טובו אהליך יעקוב, משכנותיך ישראל" (פרק כד' פסוק ד) חרף ההבדלים בין השבטים, תמשיך להתקיים גם בעמנו ומובן שתהא זו ברכת יום הולדת לקיבוצנו.

המלאך, בלעם ואתונו - צויר בידי גוסטב ז'אגר, 1836

חמולא אפן חן - נויבואכ

אזכרה

יום השנה לפטירתה של חברתנו

אסתר רון ז"ל

נעלה לקברה ביום שני י"ט תמוז

בשעה 18.00

לאחר החזרה מבית הקברות -

תפילה, שיעור ודברים לזכרה

יום א', צום י"ז בתמוז (נדחה)

3.53 תחילת-הצום

6.00 שחרית א'

8.00 שחרית ב'

13.15 מנחה גדולה

19.20 מנחה קטנה

20.00 ערבית

20.09 סיום הצום

נר זיכרון:

י"ח תמוז - יום השנה לפטירתה של חברתנו אסתר רון ז"ל (תשע"א)

כ"ד תמוז - יום פטירתה של חברנו אריה קרול ז"ל (תשס"ח)

דבר תורה ליום הולדת 65 קיבוץ סצר, יב' תמוז תשצ"ב 2.7.12

השבת נקרא את פרשת בלק, המזכה אותנו באחת ההפטרות המשמעותיות ביותר, ההפטרה מספר מיכה פרק ו', בה מצוי הפסוק שבתמציתיות מרשימה מציב בפנינו שלושה עקרונות, שלושה יסודות שבלעדיהם לא נוכל להקים קהילה ראויה.

"הגיד לך אדם, מה-טוב; ומה-ה' דורש ממך, כי אם-עשות משפט ואהבת חסד, והצנע לכת, עם-אלקיך" ראשון לכל הוא **עשיית משפט**. עניינו של האדם בעולם הוא להפוך את התווה ובוהו החברתי והייצרי לעולם מתוקן. הכלי העיקרי לעשיית מהפכה זו הוא משפט הצדק. מבחנה של מערכת משפט המוגדרת כ"טוב" הוא בראש ובראשונה בשאלה האם היא יצרה עולם מתוקן יותר, והאם היא תיקנה את העוול שנעשה תחת השמש.

אך אין המשפט חזות הכול. סכנה גדולה היא לחברה כאשר כל דרכיה מיושרים בדין בלבד. אחת הסיבות לחורבן ירושלים הייתה ההעמדה המוחלטת על הדין, על המשפט בלבד. וגם כלל משפטי כמו "שלי שלי, ושלך שלך" הנכון לחלוטין על פי שורת הדין, נתפס בעיני חז"ל כמידת סדום.

חברה אינה יכולה להתקיים רק על עולם הדין. אנו זקוקים גם לעולם של חסד.

כשירו הנפלא של נתן זך (בביצועה הקסום של נורית גלרון):

כולנו זקוקים לחסד
וכולנו זקוקים למגע
לרכוש חום ולא בכסף
לרכוש מתוך מגע
לתת בלי לרצות לקחת
ולא מתוך הרגל כמו שמש שזורחת
כמו צל אשר נופל
בואי ואראה לך מקום
שבו עוד אפשר לנשום

קהילה ששופטת את אנשיה רק במידת הדין, שחבריה אינם מושיטים יד לעזרה, אלא מגלים אטימות חברתית איננה חברה שהקב"ה שואל מאיתנו.

היסוד האחרון עליו בנויה הקהילה, הוא יסוד "**הצנע לכת עם אלוקיך**". קהילה שיש בה משפט מחד וחסד מאידך זקוקה גם לרגל השלישית - צניעות בהתנהלותנו נוכח בורא עולם. הציווי "הצנע לכת עם אלוקיך" נתבאר בדרכים רבות על ידי פרשנים לאורך הדורות. אני רוצה להצביע על דברי 'בעל המצודות' המסביר: "וללכת עם אלקיך בדרכי מצוותיו בצנעה לא בפרסום רב ולהתייחר". מיכה מציב לנו רף גבוה מאד. לא מספיק להיות "צדיקים", עלינו לזכור תמיד שהדרך עוד ארוכה ולא להתהדר בהישגים החומרניים או הרוחניים אליהם הגענו. הקב"ה דורש מאיתנו לאמץ את מידת הצניעות בכל דרכי חיינו ובעיקר בעבודת ה' שלנו.

אני מאמינה שהקיבוץ הדתי קם בשביל לממש את דרישותיו של מיכה.

האתגר שלנו היום נוכח חברת השפע והאינטרסים רק הולך ונעשה מורכב. צניעות בעבודת ה', כמו גם צניעות כלכלית ופשטות בארחות חיינו הנם אתגרים לכל חברה דתית ובודאי לקהילה כמו שלנו ביום חגה.

כולנו רוצים לאהוב - אמר נתן זך,

וכולנו רוצים לשמוח

כדי שיהיה לנו טוב

כדי שיהיה לנו עוד כוח

אומרים ישנה ארץ

שאפילו לימונים פורחים בה

שבה גם מחסור, גם מכאוב

כאילו תמיד קורנים בה

בואי ואראה לך מקום

שבו עוד אפשר לחלום

אז כדי שיהיה זה באמת מקום "שבו עוד אפשר לחלום"

מקום "שיהיה לנו טוב", שבו "יהיה לנו עוד כוח"

הבה ונזכור כל השנה, לא רק ביום חגנו שחל ערב הפטרת בלק, את שלושת האתגרים שהציב בפנינו מיכה הנביא:

"הגיד לך אדם מה טוב ומה ד' דורש ממך - כי אם עשות משפט, ואהבת חסד, והצנע לכת עם אלקיך".

אייל גיוון

כ"א תמוז תרצ"ד - יום פטירתו של חיים נחמן ביאליק -

"המסורר הפלאומי"

קטע מהקדשה של דוד בן-גוריון לביאליק:

"לגדול משוררי ישראל
מימי התנ"ך ועד ימינו,
לשר התרבות העברית
וגם לשרו הרוחני של עמנו"

הביאה לדפוס: כרמלה קום

השואה -

בשבת שעברה יצאנו מעט מן השגרה, בזכות השמחות ומקהלת החזנים שהרימה את התפילה לגבהים מוסיקאליים ורוחניים. החזן-סולן שבמוסף הגיע לעוצמות כל כך נדירות, עד כי הובע חשש אמיתי, שמא לא נשמע את ההתראה במצב של "צבע אדום". בעל קול הבס שבלט בנוכחותו, הוציא את הצלילים מעומק ריאותיו שהדהדו בין כל ספסלי בית הכנסת. היתה זו חגיגה של ממש לחובבי החזנות והשירה היהודית. בשעת בין הערביים טרם צאת השבת, נהנינו בנוסף- משירה הרמונית וקונצרט מאולתר בשיתוף הקהל. יישר כוח למשפחת רון שהזמינה את המקהלה ולועדת דת, שלא חששה מן הקשיים והמגבלות.

ביום ראשון זכו חובבי הכדורגל בקונצרט מסוג אחר בו גברה נבחרת ספרד בקלילות על זו של איטליה במשחק מושלם, כתוצאה מהרמוניה מופלאה בין השחקנים. נראה כי היחוב הלאומי עושה רק טוב לקידום הכדורגל.

כטוב לבנו התבשרנו בשעה טובה כי חוה לב על עומדת להינשא, כנראה עוד לפני החגים, עם בח"ל עמית רידר ממצפה הושעיה. מזל טוב להורים ולמשפחות.

ביום שני אחר הצהריים, הובא למנוחות ראש ממשלתה השביעי של מדינת ישראל – יצחק שמיר. כבר בתחילת דרכו כמפקד הלח"י ואיש המוסד, היה ידוע כסלע איתן ואיש קר מזג שאינו חושש לעמוד מול סביבה עוינת ולהישאר נאמן לדרכו. איש צנוע הממעט בדיבור, דורש מעט לעצמו ומרבה במעשה. גם אם נתפס בידי מתנגדיו, כקיצוני ואפרורי, אין מחלוקת על כך שראה את טובת המדינה מעל לכל ושירת אותה בכל מאודו. בשנותיו האחרונות לא זכה ליהנות מפרי עמלו כתוצאה מהמחלה הפוגעת ב'מותר-האדם' ואף כמעט נשתכח מהציבור. הלווייתו העניקה הזדמנות לסופדים אותו, להחזירו לתודעה הלאומית ולהוקיר לו על פעלו - יהי זכרו ברוך.

ביום שני בערב, חגגנו את 'חג המשק' בנוכחות מרשימה. וועדת תרבות וחמי בראשה, הפיקה ערב מקורי מוצלח שכל הסופרלטיבים לא יספיקו לשבחו ולכן אתמקד בעיקר. בזכותו של הפרויקט הצלחנו להנציח את מסורת השירה של הקיבוץ לדורי דורות. שוב הוכח שהשיתוף, האחווה והרצון הטוב חשובים, אך.. אין די בהם וכשרוצים לקדם פרויקט משמעותי מכל סוג שהוא, צריך 'משוגע לדבר' שיסכים לשאת על גבו את הקשיים והבדידות לאורך כל הדרך. אקרא לילד בשמו – **רועי גולן!**

תודה לך רועי שנשארת נאמן למסורת ולעצמך והוצאת יצירה מופלאה שתישאר בידי כל אחד מאיתנו ותעבור הלאה לדורות הבאים. תודה לחגית רפל על השיר המופלא שקיבל את הלחן הראוי לו ולא מפסיק להזדמזם במוחותינו מאז שהוצג על הבמה. לנחום- כבר התרגלנו לעובדה שכל סרט עולה על קודמיו. לכותבים, למלחינים, למבצעים, לאתני- שהתחילה בפרויקט, מושכת בחוטים ותמיד ברקע, ולכל מי שעוסקים בצרכי תרבות באמונה - תודה.

ביום רביעי בצהריים, לאחר שיתוף פעולה מאומץ בין עשרות מדינות, נמצאה האבידה. לאחר ארבעים שנות חיפוש, בעומק מאה מטרים, בתעלה שעלותה מיליארדים - נמצא ה'חלקיק החסר'. תפקידו הפעוט של החלקיק הקטנטן הוא, לגרום לעולמנו להיות מוחשי בעל מסה, ולא להיעלם במהירות האור. עכשיו ברורה יותר האמרה: "אלוקים נמצא בפרטים הקטנים"..

”אחת מן הן” – יוכה דאלי?

נולדתי בהילברשטאט, עיר קטנה במזרח גרמניה, להורים אהרון ושרה נויבירט – אמא ממשפחה מאוד מפורסמת בגרמניה, סבא היה רב. יש לי שני אחים גדולים ממני ואחרי נולדו עוד אחות ושלושה אחים צעירים ממני. אחי נולד ב-1919 והאח השני ב-1921. לצערי שניהם לא בחיים. אח אחד נשלח לאושוויץ, שניים או שלושה ימים לפני ראש השנה, והוצא להורג ביום הראשון או השני של החג.

האח השני נסע לאנגליה וקיבל שם התר לחצי שנה ואח”כ הוא נסע לשנגחאי. הוא נפטר שם מטיפוס. חיינו בהילברשטאט עד 1932. התחלתי ללמוד בהילברשטאט ואז עברנו לברלין. כשהייתי בכיתה א' חליתי בשעלת מאוד קשה, במשך ארבעה חודשים, והייתי צריכה להתחיל את כיתה א' מחדש. לגן ילדים לא הלכתי – ואני חושבת שזה חסר לי עד היום. עברנו לברלין ולמדנו ב”עדת ישראל”. למדתי שם עד כיתה ח' וכל הזמן התחלפו המורים. בכיתה ט' עברתי לאוגוסט שטראסה – בית-ספר לבנות בו למדתי שלושת רבעי שנה.

כבר מ-1933 התחילו הבעיות עם שלטונו של היטלר. ראינו הרבה חנויות שנפרצו – כולן היו של יהודים. באותה שנה שרפו את הרייכסטאג, בית הנבחרים הגרמני, וב-1938 שרפו בתי כנסת. ב-1936 התקיימה בברלין האולימפיאדה. ברחוב הראשי שהיטלר עבר וצעקו ”הייל היטלר” – ניגש אלי אחד הנאצים וביקש שאגיש לו זר פרחים. (עם עיניי הכחולות נראיתי גרמניה למופת...) אני כמובן ברחתי. כבר באוקטובר שלחו את יוצאי פולין חזרה לפולניה. אבא התחבא אצל משפחה ששלחו את הבעל לפולניה. אותי לקחו למסגרת עליית הנוער לעלות לארץ, אבל אחותי היתה צעירה מדי והיא הייתה צריכה לעבור עם הורי להולנד. הם היו במחנה הסגר בתנאים מאוד קשים. למזלם היה אבא יליד הונגריה, והקונסול ההונגרי בהולנד הצליח להוציא אותם ממחנה הריכוז. הם חזרו לביתם, ואת כל יהודי השכונה לקחו למחנות. הם הקימו לעצמם מחבוא בבית, ובינתיים נכנסו עוד גויים לבית והם לא ידעו במשך שנתיים שגרים בבית עוד אנשים – יהודים.

באתי ארצה עם עליית-הנוער ב-1939. נסעתי לטרייסט, הנערים האחרים נסעו מברלין ואני פגשתי אותם במינכן ונסענו לטרייסט. בטרייסט עלינו על אוניה גדולה מאד. הנסיעה היתה קשה מאד – הים היה סוער ורובם חלו במחלת-ים. אני הצלחתי להישאר בריאה עד ליום האחרון ועזרתי לכולם, אך ביום האחרון גם אני חליתי.

כבר בגרמניה העמידו בפני שתי אפשרויות – האחת תל-אביב, או בית-צעירות בירושלים. הלכתי לירושלים, וקיבלו את פנינו עם חלבה וזיתים – שני מאכלים שאף-פעם לא ראיתי ולא אכלתי. שם למדתי כלכלת בית. בבית צעירות חיינו מאוד בצמצום. בבית-צעירות בתל-אביב קיבלו הרבה יותר מאתנו.

בבית-צעירות למדתי את כל המקצועות וגם כלכלת בית – תורת התזונה, בישול וניקוי. לקראת סוף השנתיים רציתי מאוד ללמוד אחות. עשו לי בדיקות ואמרו לי שאני במצב ירוד ושלא אוכל להתקבל ללימודים. ואכן היה לי כל הזמן שיעול טורדני, וירדתי מאוד במשקל. התלבטתי מה לעשות והחלטתי ללכת לקיבוץ. הפנו אותי בקיבוץ הדתי לנתניה, שם היו מעט בחורות. ארזתי את החבילות שלי ונסעתי לנתניה. זה היה באחד במאי, ויהודה ברט ובן-דודו יעקב חגגו את החג עם חולצות רוסיקות ולא עבדו. ציפ ומרים רוזמן ואסתר רון ועוד שתי חברות היו כבר בנתניה.

עבדתי במטבח ושם הייתה לי עבודה נעימה. בבקרים הייתי חופשייה אז הלכתי למושבה לקניות. פעם הלכתי למושבה כדי לקנות ריבה, רכובה על חמור. החמור המסכן ראה אתון אז הוא זרק אותי עם הריבה ורץ לאתון ואני עפתי עם פח הריבה בידי. לא ידעתי מה לעשות, ואז ראה אותי חבר מהקיבוץ ולקח אותי עם הריבה הביתה.

שלמון בישראל לנו סבון משאריות השומנים של המחנות האנגלים. בכלל, החיים היו מאוד פשוטים. לעומת זאת בצד החברתי היה מאוד שמת. בנתניה החברים עבדו קשה מאד בחוץ, בטוריות בפרדסים ובקמפים של האנגלים. אבל חיי החברה היו מאוד שמחים. שם הכרתי את שמואל – הלכתי במקרה בדרך למושבה לשתות כוס סודה במיל (האגורה של אותם ימים..). פגשתי בשמואל, הכרנו והתחיל הרומן בינינו. באותו זמן הוא כבר לא היה נוטר ועבד גם בפרדס. עבדו גם קצת ביהלומים. בכל אופן הוחלט שבנתניה אי אפשר להתפתח ועברנו להרצליה.

באותו זמן, ב-1942, התחתן עוד זוג, אליעזר ורחל גולדפס. גרנו בחדר שהיה בקושי חדר, היו בו שתי מיטות עם מזרני קש שמתחתם היה ארגז עם נשק – שנים ישנו עם נשק מתחת למיטה. בנתניה נולדה יעל – ב-1943, הילד השני בקבוץ. אורי נולד חצי שנה לפניו. כעבור שנתיים וחצי נולדה גם נעמי.

בנתניה הייתי גם אקונומית, דאגתי לכל הפרודוקטים, בישלתי ועבדתי גם אחה"צ – הכנתי ארוחת ערב לכל החברים. יום אחד טחנתי בשר ולידי עמד בנימין סימון – אחיו של רלי, והוא אמר שאני אטחן והוא ידחוף את הבשר. והוא דחף והוריד שתיים-שלוש אצבעות. גם בהרצליה הייתי אקונומית, וגם בזמן ההעברה לסעד. יעקב דרורי עבד איתי במשך חמש שנים באקונומיה, והוא שכנע אותי להיות אחות. אמרתי לו שלא למדתי זאת, אז הוא אמר לי – "תעמדי ליד הרופאים ותרכשי נסיון", וכך היה. למדתי לאט לאט, והרופאים כל הזמן התחלפו.

אחרי ארבעים שנות עבודה במרפאה, פגשה אותי נילי סלנט על השביל ואמרה לי: "את יודעת שעבדנו 36 שנים ביחד?" היינו מאוד קרובות. היה בינינו שיתוף-פעולה בכל, היא הייתה המקצועית ואני עסקתי בתרופות ובטיפולים. כשיצאתי מן המרפאה – הייתה זו פרידה מאוד קשה.

במטבח קיבלו אותי יפה מאוד. חייצ'ה קידמה את פני בשיר שכתבה, ורחל צור שהייתה רכזת שירותים הציעה לי להיכנס לבישול הצמחוני. נכנסתי לאט-לאט ומצאתי בזה עניין רב. הסתדרתי יפה מאוד. עבדתי בזה שבע שנים וכשראיתי שהעבודה קצת קשה עלי, פניתי בבקשה להחליף. באותו זמן התחילה הפרטת המזון והיו צריכים להכין את כל האוכל במנות – אז אני עוסקת בכך, מכינה לארוחות הבוקר. קבלתי פינה משלי, עם ברז וכיור ושולחן – כל התנאים, ואני מקווה שאוכל להמשיך בכך עוד הרבה זמן. אני חושבת שאם אדם מזדקן והוא ממשיך להיות פעיל – הוא לא מזדקן. אני נמצאת כל יום בשש וחצי בעבודה ואף פעם לא מאחרת – זה נותן לי את הכוח להמשיך בחיי כפי שהייתי קודם.

אני מוקפת במשפחה גדולה ואוהבת, וגם זה נותן לי את הכוח להמשיך בחיי – חיי יצירה ועבודה. הקיבוץ מאוד השתנה, ולדעתי צריך ללכת לקראת הצעירים. אני שלמה עם השינויים וחושבת שחובה להשלים איתם. (ריאיון- חייצ'ה. איור- ליאור אבירם)

וחייציה מוסיפה שיר וברכה נרגשים-מפרי עטה:

ברכות ואיחולים לחברתנו יוכבד
בת שמניק ותשע - ויש לה יום-הולדת.
אחרי 40 שנות עבודה במרפאה -
נכנסה במרץ לעבוד בחדר-האכילה.
מהמזרקים, התרופות והטיפולים -
עברה לשרת את ציבור האוכלים.
מזל טוב יוכבד מכולנו
את כל-כך יפה משרתת אותנו...

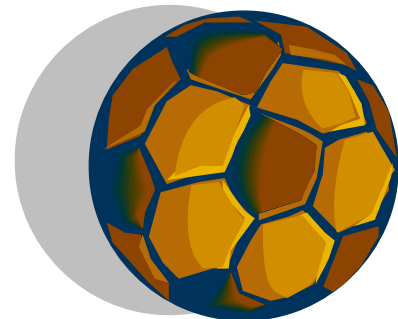
למשחת שלמה -
ליזיאן יאיר והילדים
מזל טוב לבר המצווה של
רנן

שתזכו לנחת, אלוה והרבה שמחה

דיווח שהתקבל מהורה נרדש:

-ביום שלישי 'פעמיים כי טוב' - ניצחה קבוצת "סעד בניס" כיתות ב'ו'
בגמר "ליגת הקט-רגל המקומית" את שחקני נבחרת "שדרות" לאחר רצף משחקים,
בתוצאה כוללת של 4:1 !!
קשה היה למצוא כוכב בודד ולציינו לשבח, היות ומדובר בנבחרת שכולה כוכבים!

תודה לכם על שחקתם בנו את אלוות היחידה. עלו והצלחיו!!

קיבוץ סעד: "הסיפור שלי"

קשה צ'י פרידתם

ישבתי בקהל הצופים בערב היפה של שירי קבוץ עתיקים
בלבוש חדש.

מה יש לומר? הכל מוקפד, העיבודים מרתקים, קהל רב חוגג. ריח אלתוש מתערבב בריח הרפת. מטוסי כים אוויר
עם קלנועיות על המסך – יופי של ערב.

ומדי פעם מבליח פרץ עשן מבעד לקלעים. מה זה שייך, מה זה מסמל? חיפשתי והנה עלה בדעתי שאולי זה יהודה
בר"ט שיושב מאחורי הקלעים ומפמפם בנחת מקטרנו... נו, ואם הוא שם - סביר שגם שמחה ידידיה שחזר
מחליבת הערב יושב לידו ורלי סימון מביא בקבוק מהפה גולדשמידט – וביחד חושבים מה לעשות עם גרעין
הטירה, הפוחזים האלה שהגיעו למשק לתקופת השל"ת שלהם, הבנות כבר השתחררו וברובן עזבו את הקיבוץ,
ואצל הבנים – האדרנלין ברמות שיא. והפוחזים האלה מה עשו? – הקפיצו את כל הקבוץ באזעקת שווא!

"ומעשה שהיה כך היה": קבוצת בנות הגיעה לסעד במסגרת "קיץ בקיבוץ" בהדרכת דוד ג'קסון. בני הגרעין שלא
קיבלו במסגרת בני-עקיבא סדרת פעולות על נימוסים והליכות, ובכל זאת רצו ליצור קשר עם הבנות, ומה עושים
בוגרי צה"ל? חשבו ומצאו:

הבה נראה לבנות מה זו אזעקה לילית ומה זה ישוב ספר. ואולי דרך זה ייווצר איזה קשר, ואחריתו מי ישורנו?
נמנו וגמרו. ויהי בחצי הלילה החלו לפרוט על מקלחת של פח עם מקלות מטאטים שהשמיעו קול צרורות ירי
ממש! עוד כמה חזיזים – והשמחה גדולה!

מה נאמר ומה נדבר – שלל בנות אצות למקלט במיטב הפיזימות אופנת ברוקלין, ואחת צועקת לחברתה – "אמא
אמרה לי אל תסעי לשם! והיא צדקה!"

ובתוך שניות דודה זהבי מכיתת כוננות מקפץ ממחסה למחסה להגיע למחנה הנח"ל.
מרים רוזנמן לקחה את תיק העזרה-ראשונה משכנתה האחות יוכבד שלא שמעה את קולות הנפץ וישנה שנת
ישרים, ורצה גם היא למחנה הנח"ל.
תרגיל כוננות כזה עוד לא נראה מאז בכל הנגב!

אחרית דבר: שמחה ידידיה המא"ז רצה להעמיד לדין צבאי את כולנו, ואילו רלי סימון – עין אחת בוכה ועין אחת
צוחקת – הרגיע את המצב. ג'קסון המדריך כעס על תירוש החתיך – ורק בחתונת דנה ואוהד יושרו ההדורים. את
קבוצת הבנות הנ"ל פיספסנו – אבל למדנו שכדי להכיר בנות, לא מוכרחים חזיזים ולא קולות נפץ.
ובעודי מטייל בנבכי העבר לצלילי השירים, עלו מחיאות הכפיים לערב היפה שהביא אותי למחוזות העבר, ושוב
נפרדתי בזכרוני מחברים וחברות, יקרים ויקרות שהיו ואינם – וקשה עלי פרידתם!

(איור: ליאור אבירם)

קרבת אלנה

הפרות והרפתנים כבר סובלים את עומס החום במלוא העוצמה. גל החום האחרון לא היטיב עם הפרות ותנובת החלב ירדה קמעה.

בעוד אנו עוסקים בעמל הקשה של צינון הפרות יום יום, שעה שעה, מתפתחת חזית חמה "חדשה ישנה" בדמותו של דו"ח קדמי. לפני שנה יצאנו לרחובות ולצמתים כדי להפגין ולמחות על נסיונות האוצר והתמ"ת לקעקע את חוק החלב ולפגוע בפרנסתנו קשות. במשך השנה נעשה נסיון הדברות עם המשרדים השונים אולם אלה מתבצרים בעמדותיהם. מנכ"ל משרד ראש הממשלה שמונה להיות הבורר הבין שאין מקום של משא ומתן, והחליט להביא זאת לישיבת הממשלה ביום ראשון הקרוב. חיש מהר הופעל מטה הפעולה של ההתאחדות, והרפתנים נקראו לעלות לירושלים במידה וההצעה אכן תעלה. יש לקוות שאותם שרים שתמכו בנו בעבר, ימשיכו לתמוך בנו ולסכל את כוונת האוצר והתמ"ת.

ייצור החלב מתבצע ממש לפי תכנית היצור השנתית ואנו מייצרים בדיוק כאשתקד, למרות הבלימה באפשרות לחרוג, עדיין כדאי לחרוג והרבה בחודשי הקיץ וכך אנו עושים. בינתיים, במחשני מועצת החלב הצטברו עודפים של אבקת חלב אשר נמכרו לחו"ל כעת, משום שיש צפי של ירידה במחיר החלב העולמי שעומד כרגע על מחירים גבוהים.

צוות הרפת מברך את עדיאל ודיקלה לרגל הנישואים. הרבה מזל טוב לזוג ולכל משפחת גינזבורג. השניים הכירו בהפגנה נגד דו"ח קדמי, וכך קושט גם השופל שנשא את הזוג מהחופה.

(קטע מהדף הפנימי המחולק לזוות)

לסכיר ולאבי

מזל טוב לראל נישואיכם

לחרכה ולבני אורן, למריט ודודה זיהבי

ולכל המשפחה - הרבה אושר ונחת.

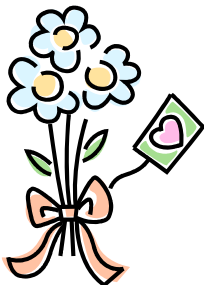

לרותי ולאורי יצרי ולכל המשפחה

מזל טוב לבת המצווה של הנכדה

אופיר - בתם של אבישי וחני

שתזכו למחה כאלוה והרבה נחת

אורן ברנצ' מסכת תקופה:

בימים אלו אני מסיים את תפקידי כיו"ר הנהלת המשק וסוגר כ - 14 שנה בהנהלת המשק, אם כמרכז משק ואם כיו"ר בהמשך. אחד היתרונות המרכזיים בתפקיד היו"ר, בהשוואה למרכז המשק, זה השחרור שהוא מקבל מהדיווח השבועי לעלון. בכל זאת לכבוד הסיום החלטתי להעלות כמה מעיקרי הדברים על הכתב ולחלוק אותם עמכם.

כשהתחלתי את התפקיד הראשון בשלהי 1998, ידעתי שיוצאים להפלגה, לא ידעתי את אורך ההפלגה, לא הערכת את מספר הסערות ולא את התמורות הגדולות שיעברו יבשות ושווקים בדרך. לימים שקטים ולהצלחות שגרתיות כן הייתי מוכן והברכה אכן הגיעה פעמים רבות. אני מודה לבורא עולם על כל מה שזיכה אותנו. כך בין שפל לגאות השתדלנו לנווט את ספינתנו למיטב.

מהון משקי להון לחברים

ב 1998 היו לסעד כ 20 מלש"ח בקרנות שונות. כולן שימשו את המשק לצרכיו. לחברים הייתה הבטחה תקציבית על הנייר, דהיינו בהנחה שהמשק ימשיך להרוויח, הוא יפריש מרווחיו לחברים את צרכיהם בגיל מבוגר. עברנו באותו זמן שינוי תפיסתי והבנו שאת ההבטחות על הנייר יש להפוך לקופות יעודיות מלאות בחיסכון אמיתי, הבנו שגם בסעד צריך פנסייה.

מעבר להבנה עמדה מציאות כלכלית לא קלה: ראשית – הקיבוץ כבר אז לא היה צעיר, חלק מהחברים כבר היו בפנסייה או קרוב לכך. ושנית – לכל חבר היה בממוצע חוב נטו של כמה מאות אלפי שקלים (היו לנו יותר חובות מנכסים).

ביחד שינינו את סדרי העדיפויות, הפרשה קבועה לכספים לטובת החברים קיבלה קדימות גם אם זה חנק את המשק ומפעליו שתמיד שיוועו להשקעות, תמיד.

כעשור וחצי עבר, ובסוף 2011 אנו כבר במציאות שונה לחלוטין. כ- 47 מלש"ח עומדים לטובת החברים כפנסיות אישיות. כ- 19 מלש"ח נוספים עומדים לצרכים שונים של החברים והקהילה ומופרדים מהמשק בתוך קרן המילואים שהקמנו. בנוסף החוב נטו של החברים במאזן האחרון בסוף 2011 נושק לאפס.

עבודה קשה וברכת שמיים

מאין זה הגיע? החלק העיקרי והגדול הגיע מעבודה, עבודה מאומצת שכולנו שותפים בה: מהענפים הגדולים לקטנים מעובדי האדמה למנפחי הבועה ומכל מי שפותח את הדלת בבוקר ויורד לעבודה.

בנוסף זכינו בכמה סכומים משמעותיים חד פעמיים שסייעו לנו להשלמת המהלך כמו: 13 מלש"ח חלקנו בתנובה, סכומים קטנים יותר מפיצוי על הפקעת שטחים שלנו לטובת הרכבת ועוד.

תכנית אב פיננסית

החשיבה לטווח הארוך ותכניות עבודה מסודרות הוטמעו בערכים הארגוניים שלנו והם כבר חלק מאתנו. תכנית האב הפיננסית הייתה כאן לפני שנקראה בשם זה. היום כבר יש לה שם מחייב. התכנית מסתכלת עשור קדימה ומקצה את המשאבים הכספיים למטרות חברתיות ומשקיות מראש. החיים השוטפים ולחצי היום יום צריכים להתחשב בתכנית בסיס זו. אני מקווה שנשכיל לשמור על ערך ארגוני זה.

סיפן

שנת האבל על סיפן עוד לא הסתיימה, הזמן נדרש לעכל פרידה מענף חי. הפרידה מסיפן קשורה למה שנכתב קודם, היא תוצאתית. סיפן הייתה שורדת בקלות יחסית אם היינו בוחרים כבעלים לשים שם כספים שייעדנו לחברים (פנסיה למשל), אבל זאת לא הייתה הבחירה שלנו. כבר בהחלטה על ההשקעה בארה"ב הכנסנו משקיע שיממן חלק נכבד מהאתר החדש ויקטין את הסיכון שלנו. ההשקעה הזאת נראית היום טובה, סיפן ארה"ב מרוויחה יפה, אך בדרך להצלחה שקענו עמוק בבוץ של התחייבויות וזה לא הסתדר עם מטרות היעד שלנו. סיפן נותרה רעה להון וסעד כבעלים לא הייתה מסוגלת לספק אותו. כך נפרדנו מנכס, נפרדנו מהחוב של הנכס שהיה רשום על שם המפעל, החזרנו לעצמנו את הלוואות הבעלים ששמנו באופן מכוון "צבועות" לאורך השנים, והמפעל עבר לבעלים שיכולים להשקיע בו לטובת המפעל, לטובת עובדיו וגם לטובתנו.

גזר

ענף הגזר מלווה את סעד מראשית צעדיה. זה הענף המרכזי ביותר, מזרים המזומנים הגדול שלנו והישגיו לאורך השנים רבים. לפני 6 שנים נעשתה עבודה מקיפה על הענף וסיכויי הצמיחה שלו. זיהינו רעב בשני שווקים לתוצרת שלנו ונכנסנו לעניין בכל הכוח ובהצלחה רבה. יש להודות לכל מי שעמל וטרח בהגדלת נפח הייצור בענף: בשדה, במכון ובשיווק כי התפוקה שולשה. נפח העבודה הגדול העיקר על מתקן האריזה הצנוע שלנו והחלטנו על ההרחבה שלו. בהמשך דחינו את המהלך והתמקדנו בבדיקה של אופציה להעתיק את הפעילות למקום חדש – מדובר בהשקעה כבדה ביותר. שנת 2012 פוגשת אותנו במקום אחר ונראה ששני השווקים הרעבים שבעו. הכמויות והמחירים ששווק להם בעתיד יהיו כפי הנראה צנועים יותר והחלטנו לשים בצד את ההשקעה הגדולה. יש להבין כי השקעה בסדר גודל זה תהפוך בחזרה חלק מהדברים שנרשמו בפתח והחזר ההשקעה המשקית הכבדה יהיה, אם כך יוחלט, משימת העשור הבא שלנו. בנוסף, אם יהיו זמנים קשים בתקופת החזר, אנו עשויים לסכן את השליטה הבלעדית שלנו בענף. אני מאחל תבונה והצלחה למי שיידרשו לבחור את כיוון הנסיעה הבא.

הנהלת המשק

אני מרגיש צורך להודות לחברי הנהלת המשק לדורותיהם על הסבלנות שלהם אלי ולישיבות הארוכות (3 שעות וצפונה) שלנו יחד. ספרתי 190 פרוטוקולים שנוגעים בכל הענפים, הפרויקטים שהיו ואלה שבוטלו, בתוכנית השקעות שמחדשת ציוד, שבונה שכונה, שמקימה חוות לולים ורפתות, שמגדילה את החממות וקובעת את כיוון הצמיחה. תודה על החשיבה המשותפת ברוח טובה תמיד ועל מה שבזכות עצתכם ייצרנו ביחד.

עברתי מזמן את העמוד שהקצבתי לעצמי ועדיין לא נגעתי בכל כך הרבה דברים, וצריך לסיים. אני מודה לכל מי שעבר בצמוד אלי בחדר מנהל המשק, בקומה, בחדרים קרובים או רחוקים בענפים, בסעד ומחוצה לה. אני עושה תרגילים שלמים כדי שלא להיכנס לנושא השמות ולהיכשל (כי מדובר במרבית חברי המשק ועוד..). חוץ מאיילת וילדיי שאף פעם לא הפריעו לי לעשות את מה שאני אוהב. זה גם הזמן לבקש סליחה ממי שפגעתי בו, התעלמתי, או שכחתי, ביודעין או בלא יודעין. תסלחו, זה משחרר. אני שולח את איחולי למחזיקים הבאים בהגה הספינה. אתגרי המחר הנראים כבר בעין, גדולים וכבדים. חיזקו והצליחו. ואם צריך, כל שאלה או בקשה לעצה תענה בשמחה.

אוכן מכנא

סצ? בת 65

(ברכתו של בוקי בחג המשק)

סעד שלי, סעד שלנו, חוגגת היום שישים ורתיי

ולכל אוהביה כמוני, מותר לשמוח ולהתר,

כי סעד איננה מקום! היא יותר מכל בית אוהב

ועל כך ראוי שנודה לכולם, ולאל הטוב היושב ב

אז מה ומי היא סעד?

סעד היא קודם לכל, כל אותם שהלכו לעולם שו

הם אלה שיצרו ובנו את שיש, וכולנו חבים להם חוב.

וסעד היא גם כל החברים, דור הנפילים המייסדים,

הקמים מידי בוקר במרץ, ואת שבילינו מעטרים.

ולהם מצטרפים גרעין בנייע שביעי, עלומים, הטירה,

ובני ובנות הקיבוץ, כולם יחדיו הם פסיפס החברה.

אז גם אם גיל 65 הוא כבר גיל מתקדם עם קמטים,

אל דאגה בתוכנו משפחות צעירות רבות פוטנציאל נקלטים.

וסעד היא בית הכנסת מרכז רם ונישא, מביט מגבוה עלינו,

ובו איש ואישה מבוגר וגם ילד, שרים בכל פה השכיבנו.

וגם מנין ומשתה של נשים, ובתי מדרש ושיעורים לא לתואר,

ותרבות נפלאה, יחד עם מפעלים ציוניים משפחתון צבר ונוער.

וסעד היא עבודת אדמה וחקלאות שהשתאות מעוררת,

לצד תעשייה יצירה וחממות, כמו גם בעלי חיים לתפארת.

ולא מעט חברים ותושבים, שעוסקים בחינוך סיעוד ובריאות,

כמו גם במטבח כלבו וחדר אוכל, מופת של השקעה ושירות.

בקיצור הייחוד הוא לא הצבע והאפיון, אלא דווקא המגוון,

שיוצר מארג מיוחד במינו, שעליו לא לחינם גאוותנו כמובן.

אז היום בחגנו עלינו לחתור קדימה תוך מבט לאחור,

משום שמי שחפץ בעתיד, אסור לו את העבר לא לזכור.

ובכן חברים יקרים, ושותפים לבית שכיף אליו להשתייך,

מותר לנפח את החזה, עם קורטוב גאוה ופרצוף מחייך.

מי ייתן ונמשיך להתקדם ולפרוח, ונוסיף נדבך לנדבך,

תוך תפילה ותקווה שמשמיים נזכה לברכת האל יתברך.

(איור חלוצים- ליאור אבירם)

